

Endringens nødvendighet

Taler

Olemic Thommessen

Dato

17 mai 2015

Sted

Eidsvoll's plass, Oslo

Omstendigheter

Tale ved kransenedleggelse ved Christian Fredrik-statuen

1 Kjære venner. Gratulerer med dagen!

17. mai er en dag for tradisjoner. Og i dag, 17. mai 2015, iverksetter vi en helt ny tradisjon for vår nasjonaldag.

5

Her på Eidsvoll's plass, foran Stortinget, skal vi for aller første gang legge ned blomster ved statuen av Christian Frederik.

10 Uten Christian Frederik, ingen riksforsamling. Uten Christian Frederik, ingen grunnlov. Uten Christian Frederik, ingen 17. mai. Christian Frederiks varige avtrykk i vår historie er ubestridelige.

15 Likevel var det strid om hans ettermæle. Da den avgåtte kongen - ydmyket og beseiret - seilte ut Oslofjorden en oktoberkveld i 1814, seilte han samtidig ut av den nasjonale historiefortellingen. Siden har han vært oversett og marginalisert.

20 For det var ikke plass til en dansk prins i front for fortellingen om det selvstendige Norge og grunnlovsverket fra 1814. Nei - vår nasjonsbygging handlet heller om å dyrke våre særtrekk og finne vår egenart gjennom å ta avstand fra det danske som hadde vært! Vi ville skrelle vekk alt fremmed, og lete etter det genuint norske.

25 I dag kjenner vi oss selv godt nok til å velge en annen og rikere vei. Vi bygger fortsatt nasjonen - den prosessen skal aldri stanse. Men i dag handler nasjonsbyggingen mer om å lete etter kvaliteter utenfor oss selv. Å ville det beste for Norge er å bygge landet med de beste byggestenene uansett hvor de kommer fra. Verden kommer til oss - vi tar det beste av det vi får, og langsomt gjør vi det

30 til vårt. Bringer det inn i vår form, ser det fra vår vinkel og beriker oss selv i glede med andre.

Bjørnstjerne Bjørnson, nasjonsbyggeren fremfor noen, sa en gang: «Hva er det som er norsk?». «Ja, det er hvad som passe os - simpelt hen, det vi liker -, det kan være fra Frankrike eller fra Hardanger».

35

Vel talt Bjørnstjerne - det er ord som også passer for vår tid.

Kulturer skapes der kulturer møtes. Når Kvindelige Studenters Sangforening så vakkert sang Fedrelandssalmen her i sted, var det få av oss som hadde i tankene
40 at salmen er skrevet av en tysk-dansk komponist. Sangen blir ikke mindre norsk av at den har røtter utenfor landets grenser. Vi har gjort den til vår!

Vi skal ikke gi slipp på det som forener oss og samler oss. Flagget, nasjonalsangen, Grunnloven og 17. mai-feiringen, alle de nasjonale symbolene
45 som hvert år forteller oss historien om landet vi bor i. Men på en 17. mai skal vi huske på at det er gjennom å åpne vinduene mot verden utenfor at den friske vårluften slipper inn. Fornøyelse skjer i det fruktbare møtet med det som er ulikt.

Og til forskjell fra tidligere tider, er det ikke lenger hovedsakelig danske prinser
50 og embetsmenn som kommer til oss. Impulsene når oss fra hele verden.

Om en time vil tusenvis av festkledte barn fra Oslos mange skoler passere Eidsvolls plass og Stortinget i årets store barnetog. Over 40 prosent av disse er barn med minoritetsspråklig bakgrunn. I den norske av alle tradisjoner,
55 barnetoget på 17. mai, representerer disse barna noe nytt. De er et velkomment tillegg til alt det gamle og det faste, flaggene, sangene og symbolene er like mye deres, og sammen vil alle barna, uansett bakgrunn, bygge sin fremtid. Vårt bidrag til dem er folkestyret Grunnloven gir oss, og vårt ønske er at de makter å videreføre et samfunn som gir velferd for alle, og der deltagelse og tillitt er
60 bærende verdier.

Christian Frederik var en dansk prins som havnet i spissen for en norsk frigjøring. Motstykket hans var den svenske kronprins Karl Johan. Sammen representerer de det nordiske perspektivet for 17. mai og 1814. I vår tids møte
65 med verden er møtet med de nordiske landene nærmest å regne som et familieselskap. Vi deler historie, vi er like nok til å kjenne hverandre til bunns,

men samtidig er vi ulike nok til å berike hverandre.

70 «Ni är fullständig tokiga, och tack och lov för det. 17. Maj är en speciell norsk galenskap», sa den svenske skuespilleren Tomas von Brömssen da han i år 2000 holdt 17. mai-tale i Bærum. Takk for talen, søta bror - det er fint å vite hvordan dere ser oss - da ser vi også oss selv litt bedre.

75 La 17. mai være dagen for tradisjoner som lever gjennom fornyelse. La hver ny generasjon glede seg over flagget, «ja vi elsker» og alle de andre nasjonale symbolene, gjøre dem til sine og skape sin egen feiring. Slik må det også være med nasjonen Norge. De store rammene forblir de samme, mens innholdet langsomt endres i møtet med nye tider.

80 Christian Frederik så endringens nødvendighet, han så den historiske muligheten i 1814, og han våget å sette det hele i gang. Det er den ånden vi vil trykke til vårt bryst når vi nå for første gang legger blomster ved hans føtter her på symboltunge Eidsvolls plass.

85

Kilde

www.stortinget.no

Emner

17. mai-tale, Christian Frederik, Norsk historie

90

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/endringens-nodvendighet>

95

100

105